

για την ομοφυλόφιλη ταυτότητα στην κύπρο

Μια Προσωπική Άποψη του Πέτρου Ιωάννου

Παρόλο που λίγες μελέτες ασχολούνται με τα αίτια της, η ομοφυλοφιλία, είναι ένα φαινόμενο που φαίνεται να υπήρχε από τα πρώτα στάδια του ανθρώπινου πολιτισμού. Πολλοί ανθρωπολόγοι και ιστορικοί που έχουν μελετήσει το θέμα ανακάλυψαν ότι η ομοφυλοφιλία είναι αντιληπτή διαφορετικά σε διαφορετικές κοινωνίες. Η αντίληψη του ομοφυλόφιλου στην αρχαία Αθήνα λ.χ. δεν ήταν το ίδιο με αυτή του/της ομοφυλόφιλου της σημερινής «μοντέρνας» κοινωνίας. Ήταν, πιο αποδεκτή και μερικοί υποστηρίζουν ότι ήταν ενταγμένη στις φυσιολογικές σχέσεις των ελεύθερων αντρών. Σε μερικές άλλες κοινωνίες η ομοφυλοφιλία είχε πολύ σημαντικό ρόλο στην επιβίωση τους σαν οργανωμένα κοινωνικά σύνολα. Σε κοινωνίες όπου η γυναίκα ήταν ο βασικός παράγοντας προμήθευσης καρπών και άλλης τροφής και οι άνδρες δεν είχαν παρά ένα δευτερεύοντα ρόλο - αυτό της αναπαραγωγής και της άμυνας από τυχόν εχθρό - υπήρχε το κατάλληλο «έδαφος» για την ελεύθερη έκφραση ομοφυλόφιλων τάσεων. Σε μερικούς αρχαίους πατριαρχικούς πολιτισμούς, πόλεμος για τους άνδρες σήμαινε μήνες αν όχι χρόνια μακριά από την πατρίδα τους. Αυτό οδηγούσε σε πολλές περιπτώσεις εκστρατείας στην πορνεία αλλά και σε περιόδους συνεχόμενου πολέμου στην ομοφυλοφιλία.

Για τον «δυτικό» πολιτισμό, η ομοφυλοφιλία δεν υπήρξε ταμπού, μέχρι τον μεσαίωνα που την καταδίωξε η καθολική εκκλησία σαν «σαρκικό αμάρτημα». Η σημερινή «μοντέρνα» κοινωνία μαστίζεται ακόμα από τα κατάλοιπα αυτού του ταμπού. Τα τελευταία 30 χρόνια, μετά από τις δυναμικές διεκδικήσεις του κινήματος ομοφυλόφιλων έχει δημιουργηθεί ένα πνεύμα περισσότερης ανοχής και θετικής αποδοχής απέναντι στην ομοφυλοφιλία τουλάχιστο στους πιο φιλελεύθερους κύκλους των δυτικών κοινωνιών. Αυτοί οι αγώνες για ελεύθερη έκφραση της ομοφυλόφιλης επιθυμίας στηρίζονται σ' ένα μεγάλο βαθμό στην αίσθηση αυτοπεποίθησης των ιδίων των ομοφυλόφιλων. Παρόλο που στην Κύπρο δεν έχει υπάρξει μια μαζική διεκδίκηση των δικαιωμάτων των ομοφυλόφιλων απ' τους ιδίους, εντούτοις έχουν αρχίσει να δημιουργούνται και εδώ τα κλασσικά προβλήματα διαμόρφωσης και έκφρασης της ομοφυλόφιλης ταυτότητας που υπάρχουν στις δυτικές χώρες. Πιστεύω ότι υπάρχουν τρία στάδια σ' αυτό τον τομέα: της «ορθής αντίληψης», της «ταυτότητας» και της «σωστής διαμόρφωσης κοινωνικών σχέσεων».

Είναι πολύ βασικό να αντιληφθεί κανείς σωστά ότι είναι ομοφυλόφιλος. Αυτό βέβαια εξυπακούει κάποια κοινωνική αποδοχή και θετική αντιμετώπιση αλλά με λίγη λογική και προσπάθεια μπορεί κάποιος να το επιτύχει στη σημερινή κοινωνία. Ακολουθεί μετά το πιο βασικό στάδιο σε ένα ομοφυλόφιλο. Το στάδιο στο οποίο δέχεται την σεξουαλική του/της ταυτότητα. Είναι πολύ σημαντικό στάδιο, διότι είναι σε αυτό που «κτίζεται» η αυτοπεποίθηση του/της σε γερά θεμέλια που θα τον βοηθήσουν αργότερα να αντιμετωπίσει τη ζωή και πάνω από όλα να αντιμετωπίσει τις αντι-ομοφυλόφιλες προκαταλήψεις της κοινωνίας.

Στην Κύπρο, που η κοινωνία ακολουθεί οπισθοδρομικά τις εξελίξεις, η ομοφυλοφιλία κατανοείται ακόμα με αρκετή προκατάληψη. Στις πλείστες περιπτώσεις η ομοφυλοφιλία θεωρείται σαν κάτι το «κακό». Λόγω του οικονομικού παράγοντα (δηλαδή της ανάγκης εξεύρεσης μιας επαγγελματικής αποκατάστασης) ή και ακόμα της ανατροφής τους σαν άτομα/«προσωπικότητες» μέσα σε ένα συντηρητικό κοινωνικό σύνολο, τα ομοφυλόφιλα άτομα δεν μπορούν να προβληματιστούν «ορθά» και εμπλέκονται σε απάνθρωπες καταστάσεις. Αυτό επιδρά αφάνταστα στην ψυχολογική τους κατάσταση και προκαλεί μακροπρόθεσμα μια «θλίψη» επιδρώντας έτσι σε όλους τους τομείς της ζωής του

ομοφυλόφιλου - όπως είναι οι επαγγελματικές, κοινωνικές ακόμα και οικογενειακές του σχέσεις.

Οι φτιαχτοί γάμοι/σχέσεις με ετερόφυλα άτομα (κάτι το συνηθισμένο στην Κύπρο) είναι μια από τις περιπτώσεις στις οποίες το ομοφυλόφιλο άτομο δεν έχει ξεκαθαρίσει τον ρόλο αλλά και τη σημασία της σεξουαλικής του ταυτότητας.

Οι σχέσεις αυτές που δεν είναι βέβαια «εξηγημένες», δημιουργούν μια ψευδαίσθηση πρώτα στα ίδια ομοφυλόφιλα άτομα και δεύτερο στους συνανθρώπους τους. Τέτοιες καταστάσεις δεν μπορούν παρά μόνο να υποβαθμίσουν την έννοια της ομοφυλοφιλίας σαν συναισθηματοσεξουαλικού παράγοντα και δεύτερο να «ξεγελάσουν» το ίδιο το άτομο για το ρόλο του καθώς και το ρόλο των συντρόφων του. Να «ξεγελάσουν» διότι αυτές οι ψεύτικες σχέσεις/γάμοι δεν ωφελούν σε τίποτα παρά μόνο στην περαιτέρω σύγχυση των σεξουαλικών αλλά και των ανθρωπίνων ρόλων της κοινωνίας καθώς επίσης και στην αυξανόμενη θλίψη και μη-ικανοποίηση της ζωής των ανθρώπων αυτών. Αυτά τα άτομα παραμένουν ανικανοποίητα παρά το ότι πιστεύουν ότι τα έχουν «όλα», λεφτά, σεξ και «συναίσθημα» διότι αγνοούν τις βαθύτερες επιθυμίες τους. Σε πολλές περιπτώσεις προχωρούν και στη δημιουργία μιας οικογένειας που δημιουργεί περισσότερα ανασφαλή άτομα στην κοινωνία. Εν μέρει όμως, το πρόβλημα βρίσκεται όχι μόνο στα ομοφυλόφιλα άτομα αλλά και στο περιβάλλον από όπου έχουν ανατραφεί που κυρίως από τις οικογένειες τους. Αυτό φυσικά δεν τους δικαιολογεί απόλυτα για όλες τις αποφάσεις που λαμβάνουν στη ζωή τους, αλλά είναι ένας παράγοντας που συνεισφέρει αποφασιστικά στην όλη κατάσταση.

Μέρος της γενικότερης σύγχυσης γύρω από την ομοφυλόφιλη ταυτότητα είναι και η μονοδιάστατη ταύτιση των ομοφυλοφίλων με το θυληπρεπές ή τους τραβεστί. Αυτή η τάση εμφανίζεται πιο έντονα ανάμεσα σε καταπιεσμένες ομάδες ομοφυλοφίλων - ίσως λόγω αντίδρασης, ίσως λόγω των στερεοτύπων που επιβάλλουν οι ετερόφιλοι. Υπάρχει και μια διάσταση της ομοφυλοφιλίας που μπορεί να ειπωθεί και σαν προέκταση της ανδρικής ταυτότητας. Σε ένα άλλο επίπεδο η ταύτιση των ομοφυλοφίλων με την έννοια του «ανώμαλου» κλπ είναι επίσης παραπλανητική. Η ομοφυλοφιλία μπορεί να εκφράσει μια τάση που προωθεί μια σχέση ατόμου και κοινωνικού περιβάλλοντος μέσα σε πλαίσια, βίου, δημιουργικότητας και συνεισφοράς στο σύνολο.

Ασχέτως απ' τις αιτίες (βιολογικές, κοινωνικές, ψυχολογικές ή υπαρξιακές) που δημιουργούν αυτό το φαινόμενο και τις διαφορετικές επιστημονικές και άλλες απόψεις πάνω στο θέμα, η ομοφυλοφιλία παρέμενε και εξακολουθεί να παραμένει μια σταθερή συνισταμένη της ανθρώπινης κοινωνίας. Ίσως θα έπρεπε να κοιτάξει κανείς σε τριτοκοσμικούς πολιτισμούς/κουλτούρες όπου το φαινόμενο αυτό κατανοείται πολύ διαφορετικά απ' τον τρόπο που μας επέβαλε η πατριαρχική, ολιγαρχική Ευρώπη για να δει κι άλλες μορφές κοινωνικής λειτουργίας και έκφρασης αυτού του φαινομένου.

Είτε προέρχεται εκ γενετής, είτε από άλλους κοινωνικο-περιβαλλοντικούς παράγοντες, η ουσία είναι ότι το ομοφυλόφιλο σεξ εξυπακούει σεξουαλική έλξη και όχι κάτι που επιβαρύνει εξαναγκαστικά το άτομο όπως είναι π.χ. μια αρρώστια. Ο ομοφυλόφιλος έρωτας εξυπακούει συναίσθημα και αυτό δείχνει μια υγιή ανθρώπινη οντότητα.

Χρειάζεται Τούρκικη Μετάφραση, Τραίνο στην πόλη - Τεύχος 10, Δεκαετία 1990-1999, 1993, Λεμεσός, ΛΟΑΤ

From:

<https://movementsarchive.org/> - Κυπριακό Κινηματικό Αρχείο
Cyprus Movements Archive
Kıbrıs Sosyal Hareket Arşivi

Permanent link:

https://movementsarchive.org/doku.php?id=el:magazines:traino:no_10:homosexualidentity&rev=1736514941

Last update: 2025/04/20 19:47

